

1: Behoud van het vak ckv : dat is de beste garantie voor kunst- en cultuuronderwijs voor alle leerlingen. Een vak ckv met duidelijke doelstellingen en een vaste plaats in het curriculum vormt de beste garantie voor kunst- en cultuuronderwijs op alle scholen. De minister zou daarom culturele - en kunstzinnige vorming als vak in het curriculum, moeten garanderen voor alle leerlingen in de bovenbouw van havo en vwo. Behoud van ckv als vak is belangrijk om daarmee te voorkomen dat cultuuronderwijs dezelfde marginale plek in het curriculum krijgt zoals de onderwijsraad (2012) dat in het PO vaststelde.

2: Behoud van het vak ckv en een reële keuze voor een kunstvak op havo: dat biedt de beste garantie voor kwaliteit in onderwijs. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat a) het doceren, b) de kwaliteit van de docent en c) het curriculum tot de meest bepalende factoren voor de kwaliteit van het onderwijs gerekend mogen worden (Van de Grift, 2010; Hattie, 2009). Bevlogen docenten zijn van belang voor het leren van leerlingen (Roorda, 2012). Zonder het vak ckv is er geen vaste plaats meer voor culturele en kunstzinnige vorming in het curriculum en is er geen formatie meer beschikbaar voor gekwalificeerde en veelal bevlogen ckv docenten. Zonder voldoende keuzemogelijkheden voor een kunstvak op havo komt er eveneens minder formatie beschikbaar voor gekwalificeerde en veelal bevlogen kunstvakdocenten. Dat is slecht voor de kwaliteit en dus tegenstrijdig aan de doelstelling van de minister gericht op kwaliteitsverbetering. Dus moet het vak ckv in het curriculum van de bovenbouw van havo en vwo behouden blijven en moet er een reële mogelijkheid zijn om een kunstvak te kiezen op havo, om daarmee de kwaliteit van het onderwijs te kunnen garanderen op alle scholen.

3: Behoud van werkgelegenheid voor gekwalificeerde docenten ckv en kunstvakdocenten: dat is noodzakelijk voor het leren van complexe, hogere denkvaardigheden zoals creatief denken, door leerlingen. Afschaffen van het vak ckv en de vergaande beperking van de keuzemogelijkheden voor het kunstvak op havo, betekenen een verlies van duizenden banen in de kunst - en cultuureducatie, zowel binnen het onderwijs als bij culturele instellingen. Wanneer er geen ckv vak meer is en wanneer leerlingen nauwelijks nog een kunstvak kunnen kiezen, zijn er ook geen vakdocenten meer nodig. Dat is niet alleen onwenselijk in verband met behoud van werkgelegenheid voor gekwalificeerde, academisch opgeleide docenten, maar vooral onwenselijk voor het leren van belangrijke en complexe, hogere orde denkvaardigheden door leerlingen, zoals creatief denken - van belang in relatie tot de kennis- en innovatie economie. De organisatie partnership 21 onderzocht de vereiste vaardigheden voor de 21ste eeuw en concludeerde dat kunst tot de kerndomeinen behoort en creativiteit tot de belangrijkste toepassingsvaardigheden (Partnership for 21st century skills, 2006). Uit het onderzoek van Hetland en Winner (2007) is gebleken dat leerlingen belangrijke kunstzinnige en culturele maar ook academische vermogens voor de toekomst door kunstonderwijs leren ontwikkelen. Recent onderzoek aan de UvA toonde aan dat leerlingen bij de kunstvakken en bij het vak ckv hun creatieve vermogens kunnen leren verbeteren (Groenendijk, 2012; Van de Kamp en collega's, 2012). De ontwikkeling van creatieve en kunstzinnige vermogens is eveneens van belang voor een goede doorstroom naar een breed scala aan vervolgopleidingen in kunst en design, en dat sluit weer aan op de doelstellingen van het topsectorenbeleid met betrekking tot de creatieve industrie. Onderzoek naar de rol van kunsteducatie voor het leren waarderen van kunst laat zien dat kunsteducatie niet alleen leidt tot meer kennis van kunst en cultuur maar ook tot positievere en sterkere ervaringen van kunst (Leder et al., 2012). Zowel kennis als een positieve waardering voor kunst zijn nodig voor behoud van belangrijk cultureel erfgoed.

4: Behoud van het vak ckv is noodzakelijk in het kader van haalbare educatieve doelstellingen voor musea en culturele instellingen. Afschaffen van het vak CKV en de vergaande beperking van de keuze voor een kunstvak op havo zou betekenen dat musea en culturele instellingen hun educatieve doelstellingen veel moeilijker kunnen verwezenlijken. De culturele infrastructuur die in de afgelopen 14 jaar met heel veel inspanningen is opgebouwd rondom het vak ckv en het kunstvak wordt anders afgebroken. Eenmaal afgebroken duurt het jaren voordat zo iets weer is opgebouwd.

5: Behoud van het vak ckv is belangrijk omdat dit gewenst is door de minister zelf, veel scholen (zoals de cultuurprofiel scholen), ouders, leerlingen en politieke partijen. De redenering van de minister om ckv als vak af te schaffen is niet consistent: In de kamerbrief van maart 2012 geeft de minister aan, na onderzoek door diverse onafhankelijke commissies, dat het ministerie wel moet voorschrijven WAT er in het onderwijs gedaan moet worden, maar niet HOE dat gedaan moet worden. Het afschaffen van het vak (= het WAT) ligt dan niet voor de hand. Wel het ruimte bieden aan scholen voor het HOE (= bijvoorbeeld het aantal te ondernemen culturele activiteiten).

Wij hopen de minister hiermee goede argumenten te hebben aangereikt om dit wetsvoorstel te wijzigen gericht op behoud van het vak ckv voor alle leerlingen in de bovenbouw van havo en vwo; en behoud van een reële keuzemogelijkheid voor het kunstvak op havo in het profiel Cultuur en Maatschappij. "*Cultuureducatie hoort thuis in het hart van het onderwijs: daar wordt een fundament gelegd voor de culturele ontwikkeling van kinderen.*" (Onderwijsraad & Raad voor Cultuur, 2012)